

Polazeći od članka 2. Ustava Republike Hrvatske u kojemu se, među ostalim, navodi kako Hrvatski sabor ili narod neposredno, samostalno, u skladu s Ustavom i zakonom, odlučuje o očuvanju prirodnog i kulturnog bogatstva i korištenja njime,

uzimajući u obzir odredbe članka 52. Ustava Republike Hrvatske kojim se propisuje da su more, morska obala i otoci, vode, zračni prostor, rudno blago i druga prirodna bogatstva, ali i zemljište, šume, biljni i životinjski svijet, drugi dijelovi prirode, nekretnine i stvari od osobitoga kulturnoga, povijesnoga, gospodarskoga i ekološkog značenja, za koje je zakonom određeno da su od interesa za Republiku Hrvatsku i imaju njezinu osobitu zaštitu,

uzimajući u obzir Deklaraciju o zaštiti okoliša u Republici Hrvatskoj iz lipnja 1992. godine i odredbe Konvencije o biološkoj raznolikosti koju je Hrvatski sabor ratificirao 1996. godine, te je Republika Hrvatska od 1997. godine punopravna stranka Konvencije,

pozivajući se na odredbe Protokola o biološkoj sigurnosti uz Konvenciju o biološkoj raznolikosti (Kartagenskog protokola) koji je Hrvatski sabor ratificirao 2002. godine,

pozivajući se na Lošinjsku deklaraciju o biotičkom suverenitetu donesenu na 3. lošinjskim danima bioetike 16. lipnja 2004. u kojoj su definirani bioetički razlozi i načela suverenosti,

polazeći od načela predostrožnosti u slučaju prijetnje od ozbiljne ili nepopravljive štete za prirodu, kao jednog od osnovnih načela od kojih polazi Strategija i Akcijski plan zaštite prirode Republike Hrvatske za razdoblje od 2017. do 2025. godine,

pozivajući se na odredbe Europske povelje o lokalnoj samoupravi, potvrđene Zakonom o potvrđivanju Europske povelje o lokalnoj samoupravi iz 1997. godine, na temelju koje su od 2003. do 2010. godine, sukladno Ustavu i zakonu, donesene odluke svih županija u Republici Hrvatskoj da svoja područja proglašavaju slobodnima od GMO-a te su zabranile ispuštanje živih genetski modificiranih organizama u okoliš na svom teritoriju, pa i u pokusne svrhe,

polazeći od glavnih elemenata Europskoga zelenog plana, Strategije od polja do stola i Strategije za bioraznolikost do 2030. godine, kojom je planirana uspostava zaštićenih područja na 30 % europskoga kopna i obnova narušenoga kopnenoga i morskog ekosustava u cijeloj Europi, koje će se, među ostalim, ostvariti i povećanjem ekološke poljoprivrede i obilježja krajobraza velike bioraznolikosti na poljoprivrednom zemljištu te zaustavljanjem smanjenja broja oprašivača i njegovim pretvaranjem u porast,

uzimajući u obzir odredbe Direktive (EU) 2015/412 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2015. o izmjeni Direktive 2001/18/EZ u pogledu mogućnosti država članica da ograniče ili zabrane uzgoj genetski modificiranih organizama (GMO-a) na svojem državnom području, kojom se državama članicama daje mogućnost zabrane uzgoja pojedinačnih ili skupina GMO-a na dijelu ili čitavom svom teritoriju,

uzimajući u obzir da je tijekom osmog saziva Europskog parlamenta (2014. – 2019.) usvojeno 36 rezolucija u kojima se Parlament protivio provedbenim odlukama Europske komisije o odobravanju ili produljenju odobravanja stavljanja na tržište proizvoda koji sadržavaju genetski modificirane organizme,

posebno uzimajući u obzir Rezoluciju Europskog parlamenta iz siječnja 2020. godine o europskom Zelenom planu kojom se poziva na provedbu europske strategije za proizvodnju i opskrbu bjelančevinama biljnog podrijetla, koji se temelji na održivom razvoju svih usjeva koji su prisutni u Uniji, a koja bi Uniji omogućila manju ovisnost o uvozu genetski modificirane soje, pri čemu bi se prednost dala stvaranju kraćih prehrambenih lanaca i regionalnih tržišta, istodobno vrednujući i poljoprivredne, ekološke, klimatske i gospodarske koristi genetski nemodificiranih proteinskih kultura nabrojene u Izvješću Komisije Vijeću i Europskom parlamentu o razvoju proteinskih kultura u Europskoj uniji iz studenoga 2018. godine,

polazeći i od Zelenog izvješća Ministarstva poljoprivrede za 2019. godinu iz kojega je razvidan značajan rast površina pod ekološkom proizvodnjom te ukupno evidentirane površine pod ekološkom proizvodnjom u 2019. godini čine 7,2 % ukupno korištenih poljoprivrednih površina; *polazeći* i od preporuka Europske komisije za izradu nacionalnoga strateškog plana u okviru Zajedničke poljoprivredne politike u kojima je prepoznat rast ekološke poljoprivredne proizvodnje u Republici Hrvatskoj te ukazano na važnost njegova daljnjeg rasta i stvaranja tržišta za ekološke poljoprivredne proizvode,

podsjećajući kako je Republika Hrvatska potpisnica Deklaracije „Alpe Adria Dunav soja“ iz 2017. godine kojoj je cilj pratiti aktualne europske trendove povećanja proizvodnje i potražnje za sojom bez GMO-a, smanjiti ovisnost o uvozu genetski modificirane soje te raznim mjerama aktivno podupirati proizvođače i dorađivače soje na označavanje soje slobodne od GMO-a,

uzimajući u obzir da je Odbor za zaštitu okoliša u listopadu 2011. godine u proceduru usvajanja u Hrvatskom saboru uputio Prijedlog Deklaracije o potpori Inicijativi za proglašenje regije Alpe-Adria područjem slobodnim od GMO-a; pozivajući se i na Zajedničku izjavu o Inicijativi za uspostavu regije Alpe-Adria slobodne od GMO-a, koju su 2015. godine supotpisala 34 člana Europskog parlamenta iz Hrvatske, Slovenije, Italije, Austrije i Mađarske, upućenu predsjedniku Hrvatskoga sabora; *uzimajući u obzir* i rasprave koje su o ovoj Inicijativi provedene tijekom VII. saziva Hrvatskoga sabora na sjednicama Odbora za poljoprivredu, Odbora za zaštitu okoliša i prirode, Odbora za zdravstvo i socijalnu politiku i Odbora za europske poslove,

na temelju članka 159. Poslovnika Hrvatskoga sabora („Narodne novine“, br. 81/13., 113/16., 69/17., 29/18., 53/20., 119/20. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 123/20.) Hrvatski sabor na sjednici 25. ožujka 2022. donosi

DEKLARACIJU

O ALPE-ADRIA-DUNAV PODRUČJU SLOBODNOM OD GMO-A

1. Hrvatski sabor daje svoju punu potporu Inicijativi Odbora za poljoprivredu Hrvatskoga sabora za proglašenje regije Alpe-Adria-Dunav područjem slobodnim od GMO-a.

2. Prirodno bogatstvo Republike Hrvatske u svoj svojoj raznolikosti i jedinstvenosti prepoznajemo kao nacionalno blago nemjerljive vrijednosti, a njegovo očuvanje kao najviše vrednote za koje se valja neprestano zauzimati.

3. Prostor Republike Hrvatske, a njime i uvjetovanost proizvodnje hrane visoke kakvoće, utemeljene na svakodnevnom trudu obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava i njihovu naporu usmjerenom očuvanju autohtonoga hrvatskog sela i običaja, nameće potrebnim prepoznavanje različitih mogućnosti njegova racionalnog korištenja te potrebe njegove posebne zaštite za korist, očuvanje i jačanje ruralne lokalne zajednice i stanovnika ruralnih područja.

4. Prepoznajući značaj očuvanja poljoprivredne proizvodnje unutar zaštićenih područja prirode kao potencijala razvoja kompatibilnih gospodarskih i turističkih aktivnosti u njihovu okruženju, ističemo važnost skladnog i održivog suživota s prirodom na cijelom području Republike Hrvatske te ovom Deklaracijom iskazujemo potporu okolišno osjetljivom i ekološkom uzgoju poljoprivrednih proizvoda, proizvoda iz akvakulture, kao i očuvanju bioraznolikosti kao zalogu sigurne budućnosti ove generacije, ali i generacija koje tek dolaze.

5. Kako bi se dodatno poticala domaća poljoprivredna proizvodnja, promovirala i jačala povezanost poljoprivrede s turizmom utemeljena na osnovama održivog upravljanja resursima i očuvanja bioraznolikosti cjelokupnog područja Republike Hrvatske, ovom Deklaracijom podržavamo odluke svih županija u Republici Hrvatskoj koje su svoja područja proglasile slobodnima od GMO-a.

6. Republiku Hrvatsku treba nastaviti promovirati i brendirati kao zemlju domaće i kvalitetne hrane, usmjerenu prema ekološkoj poljoprivrednoj proizvodnji i uzgoju genetski nemodificiranih proizvoda, podupirući položaj i konkurentnost „GMO free“ proizvoda na hrvatskom tržištu sustavima kvalitete i odgovarajućim deklariranjem „GMO free“ proizvoda.

7. Kako bi se dodatno podupirao položaj i konkurentnost „GMO free“ proizvoda, pozivaju se nadležna državna tijela na uspostavu jasnih kriterija u Republici Hrvatskoj vezanih uz označavanje „GMO free“ proizvoda te na jačanje kontrolnih tijela, službenih i referentnih laboratorija za genetski modificirane organizme.

8. Smatramo potrebnim upozoriti na važnost poticanja različitih oblika financiranja projekata usmjerenih na okolišno osjetljive i ekološke poljoprivredne proizvodnje u skladu s prirodom kako zaštićene vrijednosti ne bi bile „smetnja“ razvoju već bi s prostorom i ljudima zajedno živjele i nadopunjavale se.

9. Pozivaju se međunarodni partneri (pogotovo oni iz područja regije Alpe-Adria-Dunav) da se priključe Inicijativi i ulože potreban napor kako bi potpora područjima slobodnima od GMO-a bila prihvaćena i podržana na području Hrvatskoj susjednih zemalja radi očuvanja bioraznolikosti, okolišno osjetljivog i ekološkog uzgoja poljoprivrednih proizvoda svojstvenog nasljeđu ovog područja srednje Europe, vrednujući i pritom uzimajući u obzir aktivnosti koje su Hrvatskoj susjedne zemlje već provele ili provode na svojem državnom teritoriju.

Klasa: 320-01/21-01/14

Zagreb, 25. ožujka 2022.

HRVATSKI SABOR

PREDSJEDNIK
HRVATSKOGA SABORA

Gordan Jandroković